

دستورالعمل اجرایی قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی

هدف از این دستورالعمل، اجرای قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی ابلاغی به شماره ۵۳۲۳۱ مورخ ۸۹/۳/۲۳ به منظور دستیابی به مقاصد زیر می باشد:

الف-شناسایی و توسعه ظرفیت های کسب و کار خانگی در جهت توسعه فرصت های شغلی

ب-ایجاد توازن بین مسئولیت خانوادگی و اشتغال اعضاء خانوار

ج-کاهش هزینه های تولید و خدمات برای حضور فعال و مستمر در بازار رقابت

د-افزایش بهره وری سرمایه و صرفه جویی در هزینه های جانبی اشتغال و افزایش درآمد خانواده

ه-ارتقاء مدیریت کسب و کار خانگی از طریق پیوند با بنگاه های بالادستی و تشکل های خوشه ای، اتحادیه ها، تعاونی ها و صنوف

و-تسهیل مقررات مربوط به کسب و کار خانگی

ماده ۱- اصطلاحات و تعاریف:

در این دستورالعمل اصطلاحات زیر معادل مشروح آن به کار می روند:

قانون: قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی

ستاد: ستاد ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی موضوع ماده ۳ قانون

کارگروه: کارگروه اشتغال و سرمایه گذاری استان موضوع تبصره ۲ ماده ۳ قانون

پشتیبان: منظور اشخاص حقیقی یا حقوقی هستند که مسئولیت حمایت از تعدادی از شاغلین خانگی را در کل فرآیند تولید و ارائه خدمات، اعم از آموزش، تهیه و توزیع مواد اولیه و ابزار کار (حسب مورد)، مشاوره، طراحی، نوآوری، بسته بندی، بازاریابی و فروش به عهده بگیرند.

مجری: اشخاص حقیقی یا حقوقی که آمادگی اجرای طرح مشاغل خانگی به صورت پشتیبان یا به طور مستقل را دارند.

دبیرخانه: دبیرخانه ستاد ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی موضوع ماده ۵ قانون ساماندهی

سامانه: سامانه نرم افزاری مشاغل خانگی که به منظور ثبت نام اشخاص پشتیبان یا متقاضیان انجام کار درخانه راه اندازی می گردد و قابلیت ارائه اطلاعات و راهنمایی های لازم و نمایش گردش کار و امکان گزارش دهی به ارگانهای ذیربط را دارا می باشد.

ماده ۲- مبادرت به کسب و کار خانگی توسط کارکنان خانگی، با شرایط زیر امکان پذیر است:

-انجام کار صرفاً توسط عضو یا اعضاء خانواده در واحد مسکونی

-تناسب حجم تولید با شرایط و فضای واحد مسکونی

- عدم ایجاد آلودگی های زیست محیطی ، صوتی و بصری و رعایت کامل حقوق همسایگان

- عرضه و فروش محصول (کالا و خدمات) در خارج از واحد مسکونی

-عدم تردد غیرمتناسب با فضای محل سکونت به ویژه در مجتمع های مسکونی

-مجاز بودن و تناسب شغل با محیط مسکونی

ماده ۳-وزارت کار و امور اجتماعی موظف است به منظور حمایت ، گسترش و رفع موانع ومحدودیت های مشاغل مجاز خانگی ، ستاد را با ترکیب و وظایف مندرج در مواد ۳ و ۴ قانون تشکیل دهد.

جلسات ستاد با حضور اکثریت رسمیت یافته و به استناد تبصره بند ۶ مصوبه هفدهمین جلسه شورای عالی اشتغال مورخ ۸۹/۱/۲۹ لازم است از نمایندگان تام الاختیار دستگاههای سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری - وزارت کشور - مرکز امور زنان و خانواده نهاد ریاست جمهوری - صدا و سیما و مرکز آمار ایران ، در جلسات ستاد دعوت بعمل آید. سایر دستگاههای ذیربط با تایید ریاست ستاد در جلسات شرکت می نمایند.دعوتنامه و دستور کار هر جلسه حداقل یک هفته قبل از برگزاری جلسه ، توسط دبیرخانه تهیه و برای اعضاء ارسال خواهد شد.

ماده ۴- دبیرخانه موظف است نسبت به تشکیل منظم جلسات ستاد، پیگیری و ابلاغ مصوبات آن، تشکیل جلسات تخصصی (برحسب مورد) با دستگاههای اجرایی ذیربط و ارائه نتایج آنها به ستاد اقدام نماید.

ماده ۵ - کلیه دستگاههای اجرایی ذیربط موظف هستند زمینه های لازم جهت اجرای وظایف و مصوبات ستاد در سطوح ملی و استانی را فراهم نموده و همکاری های لازم در اجرای مصوبات مذکور را با وزارت کار و امور اجتماعی به عمل آورند.

ماده ۶- ضوابط مجوز مشاغل و کسب و کارهای خانگی مصوب ستاد، توسط وزارت کار و امور اجتماعی به دستگاه های اجرایی ذیربط ابلاغ خواهد شد. مجوز مشاغل کسب و کار خانگی، پس از تایید مراتب از سوی دستگاه اجرایی ذیربط، توسط وزارت کار و امور اجتماعی یا واحدهای تابعه صادر خواهد شد.

ماده ۷- وزارت کار و امور اجتماعی موظف است با همکاری دستگاههای اجرایی ذیربط، سامانه مشاغل خانگی را ایجاد و راه اندازی نماید.

ماده ۸- شاغلین کسب و کار خانگی موضوع ماده ۲ قانون که در کارگاههای خانگی فعالیت می کنند مشمول مفاد ماده ۱۸۸ قانون کار می باشند.

ماده ۹- مشمولین قانون، با ارائه مجوز کسب و کار خانگی می توانند در چهارچوب قانون اصلاح بند «ب» و تبصره ۳ ماده ۴ قانون تأمین اجتماعی، نزد صندوق تأمین اجتماعی بیمه و از مزایای آن برخوردار شوند.

تبصره ۱- مشمولین صندوق بیمه اجتماعی روستائیان و عشایر تابع قوانین و مقررات مربوطه خواهند بود.

تبصره ۲ - معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور با همکاری وزارت رفاه و تأمین اجتماعی مکلف است ،

اعتبار مورد نیاز بیمه درمان افراد مشمول ماده ۲ این قانون را در بودجه سنواتی کل کشور در قالب بیمه پایه ایرانیان پیش بینی و نسبت به پرداخت آن به صندوق بیمه گر اقدام نماید.

ماده ۱۰- وزارت بازرگانی با هماهنگی دستگاههای اجرایی ذیربط موظف است نسبت به ایجاد پایگاه اطلاع رسانی در زمینه های بازاریابی، خرید و فروش الکترونیکی محصول و آرایه الگوهای موفق اقدام کرده و اعتبار لازم را در بودجه سنواتی پیش بینی نمایند.

ماده ۱۱- دستگاههای اجرایی ذیربط موظفند نسبت به شناسایی و حمایت از راه اندازی شرکت های سهامی عام خوشه ای تخصصی کسب و کار خانگی بخش غیردولتی و هدایت صاحبان مشاغل خانگی و ثبت نام کنندگان در سامانه ، اقدام لازم بعمل آورند.

ماده ۱۲- سازمان آموزش فنی و حرفه ای موظف است با هماهنگی سایر دستگاههای مسئول نسبت به تهیه، تدوین استاندارد ها و ارائه آموزشهای کاربردی مورد نیاز صاحبان کسب و کار های خانگی، اقدام نموده و مراتب را جهت طرح و تصویب در جلسات ستاد به دبیرخانه اعلام نماید.

ماده ۱۳- مسئولیت پیگیری آموزشهای ارتقاء بهره وری و ایمنی و بهداشت برای شاغلین تحت پوشش پشتیبان به عهده پشتیبان و برای افراد مستقل به عهده دستگاه اجرایی ذیربط می باشد.

تبصره - سازمان آموزش فنی و حرفه ای و دستگاه اجرایی ذیربط موظف به پیش بینی تامین اعتبار مورد نیاز آموزش های مذکور می باشند.

ماده ۱۴- کلیه دستگاههای اجرایی ذیربط موظف به شناسایی مشاغل خانگی دارای مزیت های نسبی و رقابتی در بازار و ارائه آنها به دبیرخانه جهت بررسی و تصویب در ستاد می باشند. دبیرخانه موظف است حداکثر تا اول اسفند هر سال نسبت به معرفی مشاغل مذکور از طریق رسانه ها اقدام نماید.

ماده ۱۵- بستر سازی و فراهم آوردن امکانات ثبت نام اینترنتی متقاضیان در سایت مشاغل خانگی به عهده وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات می باشد.

ماده ۱۶- وزارت بازرگانی موظف است با همکاری شورای اصناف، فهرست آن دسته از مشاغلی که در خانه قابل انجام می باشند و صنوف و اتحادیه های پشتیبان آنها را به دبیرخانه ستاد اعلام نماید.

ماده ۱۷- وزارت تعاون موظف است با تشکیل تعاونی های استانی، شهرستانی، شهری و روستایی زمینه ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی را فراهم کرده و گزارش آن را جهت طرح در ستاد، به دبیرخانه اعلام نماید.

ماده ۱۸ - بانک مرکزی موظف است هر ساله سهمیه قابل اعطاء از محل منابع قرض الحسنه و منابع عادی سیستم بانکی را به ستاد ارائه دهد تا ستاد بر اساس اولویت انواع مشاغل خانگی، نسبت به تعیین سهمیه استانی اقدام لازم را به عمل آورد.

تبصره - در تنظیم سهم هر استان، وزارت کار و امور اجتماعی با کمک سایر اعضاء جداول توزیع منابع تسهیلات بانکی را در اختیار بانک مرکزی قرار خواهد داد تا براساس برآورد مذکور به بانکهای عامل ابلاغ نماید.

ماده ۱۹ - صندوق مهر امام رضا (ع) موظف است با هماهنگی دستگاههای اجرایی ذیربط هر سال ۲۰٪ از منابع خود را به طرحهای ساماندهی و حمایت از مشاغل و کسب و کار خانگی اختصاص دهد.

ماده ۲۰ - کارگروه اشتغال و سرمایه گذاری هراستان با عضویت نمایندگان متناظر عضو ستاد و به ریاست استاندار، مسئولیت اجرای وظایف ذیل را در سطح استان به عهده دارد :

- ۱- هماهنگی و نظارت بر اجرای مصوبات ستاد و حسن اجرای قانون و این دستورالعمل در سطح استان.
- ۲- تعیین شیوه اطلاع رسانی و تبلیغات درخصوص قانون از طریق رسانه ها در سطح استان.
- ۳- بررسی گزارش عملکرد دستگاهها و ارائه گزارش هر سه ماه یک بار به دبیرخانه.
- ۴- بررسی و شناخت فرصت ها، ظرفیت ها، محدودیت ها و موانع ایجاد و توسعه کسب و کار خانگی در استان، تعیین مشاغل دارای اولویت به تناسب مزیت های نسبی و رقابتی و بازارهای فروش محلی، ملی و صادراتی، از میان فهرست مشاغل خانگی مصوب ستاد و ارائه پیشنهاد مشاغل خانگی جدید و دارای خصوصیات مذکور به دبیرخانه.
- ۵- فراهم نمودن تمهیدات لازم از طریق شوراهای اسلامی روستایی و یا دهیاری ها و دفاتر ICT، برای ثبت نام متقاضیان روستایی.

۶- تعیین سهم تسهیلات شهرستانها و دستگاههای اجرایی استان در چهارچوب اولویتهای مصوب.

نحوه ثبت نام متقاضیان و بررسی طرح ها در دستگاه اجرایی

- کلیه متقاضیان مشاغل خانگی باید از طریق سامانه مشاغل خانگی نسبت به تکمیل فرم پرسشنامه متناسب با شرایط خود اقدام نمایند و در صورت داشتن شرایط لازم، از سیستم کد رهگیری دریافت خواهند نمود. کد رهگیری اشخاص مستقل و پشتیبان ابتدا در بانک اطلاعاتی سیستم ذخیره و سپس متناسب با نوع رشته به دستگاه اجرایی مربوطه ارسال می گردد.
- در صورت انتخاب گزینه فعالیت به شکل تعاونی، به سامانه وزارت تعاون متصل خواهند شد.
- متقاضیان مستقل دارای کد رهگیری، مشخصات طرح و فعالیت مورد نظر خود را در قالب فرم های موجود در سیستم به دستگاه اجرایی مربوطه ارائه می نمایند. طرح های پیشنهادی متقاضیان مستقل در مهلت زمانی مشخص، توسط دستگاه

اجرایی ذیربط بررسی و در صورت تأیید دستگاه اجرایی ذیربط، مجوز مربوطه توسط وزارت کار و امور اجتماعی و واحدهای تابعه صادر خواهد شد. سپس در صورت نیاز به وام، طرح مورد نظر به بانک ارسال خواهد شد.

-افرادی که متقاضی انجام فعالیت تحت پوشش پشتیبان می باشند نسبت به تکمیل فرم پرسشنامه اقدام و در صورت برخورداری از مهارت، از سیستم کد رهگیری دریافت می نمایند. کد این گروه از افراد در بانک اطلاعاتی ذخیره و در زمان لازم توسط دستگاه اجرایی به پشتیبان معرفی خواهند شد.

-متقاضیان پشتیبان دارای کد رهگیری، مشخصات طرح و فعالیت مورد نظر خود را در قالب فرم های موجود در سیستم به دستگاه اجرایی مربوطه ارائه می نمایند. دستگاه اجرایی اهلیت فردی، فنی و ... متقاضی پشتیبان را بررسی و در صورت تأیید دستگاه اجرایی ذیربط، مجوز مربوطه توسط وزارت کار و امور اجتماعی و واحدهای تابعه صادر خواهد شد. سپس دستگاه اجرایی با استفاده از بانک اطلاعاتی سیستم، افراد متقاضی تحت پوشش را به پشتیبان معرفی خواهد نمود. در صورت پذیرش افراد فوق توسط پشتیبان، دستگاه اجرایی طرح را تایید و به بانک ارسال می نماید.

شیوه نظارت بر مشاغل خانگی

الف - نظارت قبل از پرداخت تسهیلات:

- بررسی و اطمینان از داشتن مهارت، تجربه لازم، اهلیت فرد توسط دستگاه اجرایی
- بررسی دقیق طرح پیشنهادی توسط دستگاه اجرایی
- نظارت بر تنظیم قرارداد میان پشتیبان و شاغلین تحت پوشش

ب - نظارت حین پرداخت تسهیلات:

- بررسی توجیه فنی - اقتصادی طرح توسط بانک

ج - نظارت پس از پرداخت تسهیلات:

- نظارت بر نحوه هزینه کرد تسهیلات توسط بانک
 - نظارت دستگاه اجرایی بر جذب افراد تحت پوشش در طرح ها از سوی پشتیبان
 - نظارت های ادواری بر طرح ها توسط دستگاه اجرایی (دریافت گزارش از پشتیبان در فواصل زمانی معین)
 - بازدید از منازل مسکونی محل اجرای طرح ، توسط پشتیبان و دستگاه اجرایی به صورت موردی و حداکثر ۳ بار در طول دوره تولید و متناسب با نوع محصول
- موارد فوق نافی وظایف ذاتی و نظارتی دستگاه های اجرایی ذیربط نمی باشد.